

Herinneringswolken

Wij-zij denken

1

DOEL

Jongeren laten stilstaan bij hoe we oorlog en geweld herdenken.

Ontdekken welke gevoelens en verhalen een monument of herdenkplek oproept.

Kort stilstaan bij: welke stemmen krijgen plaats, welke minder?

2

BENODIGDHEDEN

- Groot vel papier (A2 / 2-3 flipvellen samengeplakt)
- Stiften in verschillende kleuren
- Eventueel: foto('s) van een oorlogsmemoriaal / herdenkplek in de buurt
- Duur 30 minuten

3

BESCHRIJVING

Denk aan één herdenkplek

"We gaan samen een woordwolk ('tag cloud') maken over hoe wij oorlog en herdenken voelen en zien." Laat iedereen individueel nadenken over één concrete plek of beeld: een oorlogsmemoriaal in de buurt, of een beeld/foto/herdenking die ze kennen (bv. Dodenherdenking, oorlogsgraven, tv-beelden).

- Welke woorden, gevoelens, beelden komen bij jou op als je aan die plek denkt?
- Zowel positief (respect, dankbaarheid, vrijheid...) als negatief (angst, trauma, nationalisme, "wij tegen zij"...).

De woordwolk tekenen

Teken op het grote vel een verticale lijn in het midden. Leg de simpele code uit:

- Linkerkant = eerder negatieve associaties
- Rechterkant = eerder positieve associaties
- Grote letters = gevoel is sterk
- Kleine letters = gevoel is eerder zacht/zwak

Iedere jongere schrijft zelfstandig zijn/haar/hun woorden op het vel: ze mogen overal schrijven, meerdere woorden per persoon, geen uitleg, gewoon woorden. Laat daarna even stil kijken naar het geheel.

Korte tafelgesprek

Sta in een halve cirkel rond het vel en bespreek:

- Wat valt je op als je naar deze wolk kijkt?
- Zijn er woorden die je verrassen?
- Welke sterke gevoelens springen eruit?
- Lijkt dit op hoe jij vindt dat oorlog moet worden herinnerd?
 - Wat mist er nog?

Een andere wolk: hoe willen wij dat er herinnerd wordt?

Nu maak je op hetzelfde vel een tweede laag woorden. "Stel: we mogen zelf mee bepalen welke boodschappen jongeren in de toekomst meekrijgen over oorlog en geweld. Welke woorden moeten dan zeker in de wolk staan?" Laat hen nieuwe woorden toevoegen (mag over de oude heen). Focus op: vrede, leren uit fouten, nooit meer, menselijkheid, alle slachtoffers, 'nooit één enkel verhaal'... Kijk opnieuw kort samen:

- Verschilt deze tweede laag van de eerste? Hoe?
- Welke woorden zouden jullie later aan kinderen willen doorgeven?

4

REFLECTIE

- Welk woord in de wolk raakt jou het meest? Waarom?
- Wat zou jij willen dat nooit vergeten wordt over oorlog?
- Denk je dat herdenkplekken soms ook wij-zij-denken versterken? Hoe dan?

5

TIP EN BRON

Werk eventueel met een foto van een lokaal monument als startpunt.

Hou de toon rustig en open.

Lichtjes gebaseerd op de COMPASS-activiteit "Memory Tags" Council of Europe, www.coe.int/compass

